

РЕШЕНИЕ

№ 1861

гр. Плевен, 28.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ПЛЕВЕН, IX ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на тридесети ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Вера Св. Найденова

при участието на секретаря НАТАЛИЯ СТ. Н.А
като разгледа докладваното от Вера Св. Найденова Гражданско дело № 20234430103953 по описа за 2023 година

Производството е образувано по предявени от Н. Е. П., ЕГН *****, от ***, против „***“с седалище и адрес на управление в ***, искове с правно основание чл.26, ал.1 от ЗЗД вр.чл.22, вр.чл.11 и чл.19 от ЗПК, както и по чл.143, ал.1 от ЗЗП и чл.55, ал.1, пр.1 от ЗЗД, с искане да се прогласи нищожността на неустоечната клауза предвидена в чл.29 от Договор за паричен заем №727757/28,08,2021 г., сключен между страните по делото, предвиждаща заплащането на неустойка в размер на 0,9 % от стойността на усвоената сума на ден и за осъждане на ответника да заплати на ищеца сумата от 50,00 лева, като частичен иск от 135,00 лева, представляваща недължимо платена сума по Договор за паричен заем №727757/28,08,2021 г., ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба до окончателно изплащане. Излага се в обстоятелствената част на ИМ, че на 28,08,2021 г. между страните е сключен договор за потребителски кредит от разстояние №727757/28,08,2021 г., съгласно който на ищеца е отпуснат заем в размер на 500,00 лева, платими на 12 месечни вноски, с ГЛП в размер на 36% и ГПР от 42.58%. Сочи се, че общата сума, която е следвало да бъде върната е в размер на 515,00 лева. Твърди се, че в чл.19, ал.1 от процесния договор е уговорено, че страните се съгласяват договорът за заем да бъде обезпечен с гарант - отговарящ на условията, посочени в ОУ за доход или банкова гаранция в полза на институцията, отпуснала кредита. Излага се, че в чл.29 от договора страните са уговорили, че в случай на неизпълнение на задължението си по чл.19 от договора, заемателят дължи на заемотателя неустойка в размер на 0.9% от стойността на усвоения кредит, като в договора било уговорено, че страните се съгласяват, че непредоставянето на договореното обезпечение причинява вреди на кредитора в посочените размери. Сочи се, че неустойката се заплащала от заемателя разсрочено заедно с всяка от погасителните вноски.

Твърди се, че на ищеца е начислена неустойка в общ размер на 135, лева, тъй като не е представил в срок надлежни поръчители или друг вид обезпечение, като общата сума което следвало да върне е 650,00 лева. Излага, че ищецът е върнал цялата процесна сума. Счита, че Договорът за потребителски кредит е нищожен поради неспазване на предвидената от закона форма, както и основание чл.11, ал.1, т.10 вр.чл.22 от ЗПК, тъй като не е налице съществен елемент от неговото съдържание, а именно – ГПР по кредита, който е посочен единствено като процент, но без изрично да са описани и основните данни, които са послужили за неговото изчисляване. Твърди, че липсата на ясно разписана методика на формиране на ГПР по кредита, а именно кои компоненти точно са включени в него и как се формира посоченият в договора ГПР е в пряко противоречие с императивните изисквания на чл.19, ал.1 вр. чл. 10, ал. 2 и чл.10а, ал. 2 и 4 от ЗПК. Излага, че в договора единствено е посочен годишен лихвен процент по заема, без обаче да става ясно как тази стойност се съотнася към ГПР по договора, като описаните в съдържанието на договора такси и разходи (в това число възнаградителна лихва и неустойка) водели до различен размер на ГПР от посочения. Сочи, че в процесния договор е налице грешно посочен размер на ГПР, а действителният такъв е в размер многократно над допустимия чл.19, ал.4 от ЗПК. Излага, че в процесния договор е уговорено, че заемателят се задължава да осигури две физически лица, които да поемат солидарно задължението в полза на Заемодателя за връщането на всички дължими погасителни вноски, лихви, разходи и неустойки, а при неосигуряването им в тридневен срок от сключването на договора, дължи заплащане на неустойка, заплащана на части, съгласно предоставения погасителен план. Твърди, че настоящият случай касае еднотипни договори за паричен заем, върху чието съдържание потребителят не може да влияе. Излага, че в глава четвърта от ЗПК е уредено задължение на кредитора преди сключване на договор за кредит да извърши оценка на кредитоспособността на потребителя и при отрицателна оценка да откаже сключването на такъв. Излага, че на длъжника се вменява задължение да осигури обезпечение едва след като кредитът е отпуснат, като ако не стори това дългът му нараства, т.е. опасността от свръхзадължнялост се увеличавала. Счита, че неустойка за неизпълнение на задължение, което не е свързано пряко с претърпени вреди /няма данни за ответника да са настъпили вреди от непредоставянето на обезпечение/ е типичен пример за неустойка, която накърнява добрите нрави, тъй като излиза извън присъщите ѝ обезпечителна, обезщетителна и санкционна функции и цели единствено постигането на неоснователно обогатяване. Сочи че процесната клауза за неустойка в полза на кредитора се уговаря още едно допълнително обезщетение за неизпълнението на акцесорно задължение - недадено обезпечение, от което обаче не произтичат вреди. Твърди, че подобна неустойка обезпечава вредите от това, че вземането няма да може да бъде събрано от длъжника в срок, но че именно тези вреди се обезщетяват и чрез мораторната лихва по чл.33, ал.1 от ЗПК. Излага, че подобно кумулиране на неустойка за забава с мораторна лихва е недопустимо. Твърди, че непредоставянето на обещани обезпечения /когато същите са били реално очаквани от кредитора/, съобразно разпоредбата на чл.71 от ЗЗД, дава основание да се иска незабавно цялото задължение, като в случая кредиторът променя последиците от липса на обезпечение и вместо да санкционира с предсрочна

изискуемост, той начислява неустойка, чието плащане разсрочва заедно с периодичните вноски. Сочи, че от горното може да се направи извод, че нито една от страните не е имала реално намерение да бъде предоставено обезпечение или да се ползват правата на кредитора по чл.71 от ЗЗД, при непредставено обезпечение. Счита, че ако кредиторът е имал за цел да получи обезпечение, същият е могъл да отложи даването на кредит, каквато е обичайната практика при предоставяне на обезпечени кредити. Твърди, че дори да се приеме, че страните са допускали възможността исканото обезпечение да се предостави и „неустойката“ да не се дължи, то това плащане не се явявало неустойка по смисъла на закона, а възнаграждение, дължимо под условие. Излага, че процесната клауза е изцяло неравноправна и нищожна на основание чл.143, ал.2, т.5 от ЗЗП, тъй като същата задължавала потребителя при неизпълнение на неговите задължения да заплати необосновано висока неустойка. Сочи също така, че процесната клауза не е индивидуално уговорена, съгласно чл.146 от ЗЗП. Счита, че в пряко нарушение на императивното правило на чл.19, ал.1 вр.чл.11, ал.1, т.10 от ЗПК „Стик кредит“ АД не е включило в ГПР разходите за заплащане на „неустойката“, която по своята същност представлява печалба за кредитора, надбавка към главницата, която се плащала периодично, поради което следвало да е част от годишния лихвен процент /ГЛП/ и ГПР. Твърди, че при условие, че ГПР било законосъобразно описано, действителният такъв щял да възлиза не както е посочен в договора, а многократно над допустимия процент, съгласно ЗЗП. С оглед на изложеното сочи, че е нарушена разпоредбата на чл.19, ал.4 от ЗПК, водеща до нищожност на договора като цяло, тъй като търговецът е заблудил потребителя за действителния размер на ГПР, приложим в отношенията между страните. Излага, че според императивната разпоредба на чл.19, ал.4 от ЗПК, ГПР не може да бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове или във валута, определена с постановление на Министерския съвет на Република България, т.е. не може да надхвърлят 50%. Сочи, че с тези си действия ответникът е заобиколил изискванията на ЗПК за точно посочване на финансовата тежест на кредита за длъжника. Твърди, че обстоятелството дали е правилно изчислен и посочен ГПР, се установява на база изискванията на единната формула, залегнала в самата Директива 2008/48/ЕО /и транспонирана в ЗПК/, поради което същата имала и нормативно значение. Излага, че процесната „неустойка“ безспорно попада в изискванията на Директивата — тя е предвидим общ разход, което обуславя сключването на договора при тези условия и са предварително заложили. Сочи, че именно поради това тази неустойка следва да се включи в общия размер на разходите, а оттам и в ГПР. Счита, че грешното посочване на размера на ГПР следва да се приравни на хипотезата на непосочен ГПР по смисъла на чл.11, ал.1, т.10 от ЗПК, респективно целият договор следва да се обяви за недействителен на основание чл.22 от ЗПК. Счита също, че договорът за потребителски кредит е нищожен на основание чл.11, ал.1, т.9 вр.чл.22 от ЗПК вр.чл.26, ал.1, пр.2 от ЗЗД, тъй като клаузата за възнаградителната лихва /ГЛП/ е нищожна поради противоречие с добрите нрави, тъй като надвишава трикратния размер на законната лихва за необезпечени заеми, респ. двукратния размер на законната лихва за обезпечени заеми. Евентуално, ако съда счете, че договорът е действителен, ищецът счита, че са нищожни отделни клаузи от

процесния договор на основание чл.26, ал.1, пр.1 от ЗЗД поради нарушение на закона - чл.26, ал.1, пр.2 от ЗЗД - поради нарушаване на добрите нрави, респективно на основание чл.146 от ЗЗП поради неравноправност. Моли съда да уважи предявените иски. В с.з., за което е редовно призван, ищецът не се явява и не изпраща представител. Подадени са писмени становища, с които се поддържа исквата молба и моли съда да бъдат уважени предявените иски. Претендират се разноси, за които се представя списък по чл.80 от ГПК. Прави възражение за прекомерност на заплатеното от насрещната страна адвокатско възнаграждение в случай, че е над минималното по наредба. В последното съдебно заседание е допуснато изменение в размера на претенцията по чл.55, т.1 от ЗЗД, като същата се счита за предявена в размер на 45,00 лева.

В срока по чл.131 от ГПК ответникът депозира писмен отговор, в който сочи, че искът е допустим, но неоснователен. Не оспорва факта, че между него и ищеца е сключен договор за заем по силата, на който на ищеца е отпусната в заем сумата от 500,00 лева, която сума е следвало да бъде върната заедно с дължимото възнаграждение за ползването. Сочи, че договорът е сключен от разстояние, като част от система за предоставяне на финансови услуги от разстояние организирана от Кредитора и при спазване на изискванията ЗПФУР и ЗЕДЕУУ, като подробно посочва начина, по който ищецът е кандидатствал и му е отпуснат същия. Излага, че в чл.20 и следващите от процесния договор е предвидена хипотеза, съгласно която при неизпълнение на договорни задължения от страна на потребителя визирани договора, може да му бъде начислена неустойка, каквато същият не е договорно задължен да претендира. Твърди, че подобна неустойка не е начислявана на ищеца, но въпреки това счита, че същата е валидна и отговаряща на всички изисквания на действащото законодателство. Сочи, че неустойката представлява самостоятелен договор по смисъла на чл.8, ал.1 от ЗЗД, като същата може да се материализира и като клауза в договор, чието изпълнение обезпечава. Излага, че неустойката представлява самостоятелно съглашение, което в случая е обективизирано в един и същ документ с договора за потребителски кредит, поради което по отношение на нейната действителност, не се прилагат разпоредбите на ЗПК и Директива 2008/48, а общите условия на ЗЗД. Твърди, че за да възникне задължение за неустойка, е необходимо наличието на няколко предпоставки: неустойката да е уговорена между страните, кредиторът да е изпълнил задължението си или да е бил готов да го изпълни; да е налице неизпълнение на договорното задължение, чието изпълнение неустойката обезпечава и обезщетява. Сочи, че всички тези обстоятелства са налице в процесния случай. Излага, че неустойката се дължи от неизправната страна по договора, когато е налице онази форма на неизпълнение, за която тя е уговорена, а именно - непредоставяне на обезпечение по договора. Счита, че е нормално в случай, че задължението, което тя обезпечава, не бъде изпълнено - размерът на задължението на длъжника да бъде увеличен, което обстоятелство не би следвало да я прави нищожна, с оглед факта, че това е присъщата за нея функция. Твърди, че в случая тя е уговорена за неизпълнение на непарично задължение за предоставяне на обезпечение, изпълнението не е обезпечено с други правни способности, а нейният вид се определя в зависимост от това, дали заемателят по Договора изпълни в някакъв момент своето задължение, поради което и

размерът ѝ се определя като процент от заетата сума, като същата се начислявала, докато не бъде изпълнено задължението, а това зависило изцяло от волята на заемателя. Сочи, че видно от Договора, неустойката се дължи единствено за периода, в който заемателят реално не е предоставил обезпечение, като ако такова бъде предоставено впоследствие - същата спирало да се начислява. Счита, че договореният размер на неустойката, като определен процент съгласно чл.46, ал.1 от ОУ в размер на 0.9% на ден, независимо, че в текста на Договор за потребителски кредит бил посочен вече изчисленият размер, обхващащ целият период на договора, изпълнява предвидените в чл.92 от ЗЗД цели и не предвижда неоснователно размятане на блага. Излага, че неустойката освен обезщетителна функция има и други функции - обезпечителна и санкционна, като целта ѝ била да се стимулира изпълнението и превенира допускане на неизпълнение. Твърди, че в случая уговорената неустойка не излизала извън присъщите ѝ функции, тъй като нямало данни за ответника да са настъпили вреди. Излага, че вредите от неизпълнение на задължението за предоставяне на обезпечение за очевидни - кредиторът бил лишен от гаранция, че неговото вземане някога ще бъде удовлетворено, което безспорно засягало неговия интерес. Сочи, че задължението на заемателя да предостави обезпечение, както и неблагоприятните за него последици от неизпълнение на това негово задължение са валидни и не противоречащи на добрите нрави. Твърди, че няма въведено законодателно изискване относно размера на неустойката, като нямало и въведено ограничение на максималният размер, като дори е прието че нейният размер може да бъде и по - голям от размерът на главното задължение. Излага, че нищожността, поради противоречие с добрите нрави, не следвало да се преценява към момента на сключване на договора, а не въз основа на размера, получаващ се в резултат на неизпълнението. Сочи, че ако се приеме, че неустойката е прекомерно голяма, нейният размер би следвало да бъде намален и не би следвало цялата клауза да бъде обявена за недействителна. Счита, че включването на неустойката в падежните вноски за правилно с оглед изискванията на закона. Твърди, че не е налице изначална невъзможност да се осигури в уговорения в Договора срок поръчител, който да отговаря на посочените изисквания, тъй като ищецът е бил запознат с условията на Договора, преди същият да бъде сключен /с изпращането на първото електронно съобщение и приложеният към него СЕФ, след което и с изпращането на второто електронно съобщение/, като същият не е бил длъжен да сключва договора веднага, а е разполагал с възможността първо да открие лице, което да отговаря на определените в Договора изисквания и което е съгласно да бъде солидарно отговорно с него и след това да премине към подписването му. Сочи, че знаейки, че няма да може да изпълни задължението си, ищцовата страна е действала недобросъвестно, като по този начин е нарушила чл.12 от ЗЗД. Поради изложеното моли съда да отхвърли предявения иск. В с.з., за което е редовно призван, ответникът не изпраща представител. В писмено становище от 06.11.2023 г. оспорва исковата молба и моли предявените искове да бъдат отхвърлени като неоснователни. Счита, че не се дължи адвокатско възнаграждение за процесуалния представител на ищеца, тъй като не са доказани предпоставките за предоставяне на безплатна правна помощ по чл.38, ал.1, т.2 от ЗА. Претендира разноски, за които представя списък по чл. 80 от ГПК.

Съдът, като взе предвид събраните по делото доказателства, преценени по отделно и в тяхната съвкупност, установи следното от фактическа страна:

Не е спорно между страните, а и от представените писмени документи се установява, че същите постигнали съгласие да сключат договор за потребителски кредит №727757/28,08,2021 г. по силата на който ответното дружество е поело задължението да предостави на ищеца сумата от 500,00 лева под формата на кредитна линия, при ГЛП – 36%, ГПР – 42,58 %, със срока на погасяване на първия транш - 30 дни. Съгласно чл. 2 от договора неразделна част от същия са Приложение 1 - заявлението за кредит, Приложение 2 - погасителния план и общите условия.

На 28,08,2021 г. „Стик кредит“ АД превело в полза на Н. Е. П. сумата от 500,00 лева по кредит №727757.

С чл.19 от раздел VI от договора страните по делото са уговорили потребителят да предостави в срок до 3 дни от подписването на договора обезпечение, което 1/ да осигури действието на трето физическо лице, изразяващо се в сключване на договор за поръчителство по чл. 138 и сл. от ЗЗД с и в полза на кредитора, с което третото лице се задължава да отговаря за неизпълнението на всички задължение на потребителя, или 2/ да предостави банкова гаранция, съдържаща безусловно и неотменимо изявление на банката да заплати на кредитора всички задължения на потребителя по договора в срок от един работен ден, считано от датата на която банката е получила писмено искане от кредитора, със срок на валидност най-малко 30 дни, след падежа на последната вноска. В ал.2 на същата разпоредба е предвидено поръчителят и банковата гаранция да отговарят на общите условия и да бъдат одобрени от кредитора.

Съгласно чл.29, ал. 1 от раздел IX по договора, страните по делото уговорили, че ако потребителят не изпълни задължението по чл.19 от договора, същият дължи неустойка на кредитора в размер на 0,9 % от стойността на усвоената кредитна сума за всеки ден, през който не е предоставено договореното обезпечение. Страните постигнали съгласие, че неизпълнението на задължението по чл.19 от договора причинява на кредитора вреди в размер на договорената неустойка, доколкото оценката на кредитоспособността на потребителя и одобрението на кредита са базирани на предположението, че последният ще предостави обезпечение в срок. С чл.29, ал.2 е уговорено, че при настъпване на дължимост на неустойката, потребителят заплаща периодично начислената неустойка заедно с всяка погасителна вноска.

Представени са и общите условия приети от страните, СЕФ и погасителен план, като от последният документ се установява, че общата дължима сума по кредита се формира от главница, лихва и неустойка. Неустойката е част от месечните погасителни вноски на представения погасителен план.

От приетото заключение на допусната съдебносчетоводна експертиза се установява, че извършеното от ищеца плащане по договор с №727757 на 07,09,2021 г. е в размер на 550,00 лева, като сумата е разпределена както следва: 500,00 лева за главница, 5,00 лева лихва за

периода 29,08,2021 г. – 07,09,2021 г., неустойка по чл.19, ал.1 от Договора в размер на 45,00 лева. Вещото лице е установило още, че при включване изплащането на главница от 500,00 лева и лихва за месец от 36%, за срок на погасяване 10 дни, ГПР възлиза на 43,79%. При включването и на посочената в договора неустойка, ГПР възлиза в размер на 3142,15%.

Горната фактическа обстановка се установява от представените по делото писмени доказателствени средства и заключение на съдебносчетоводна експертиза. Съдът дава пълна вяра на събраните писмени доказателствени средства, тъй като са последователни и непротиворечиви, и не са налице други, които да внесат съмнение в тяхната достоверност.

Съдът дава пълна вяра и на заключението на допуснатата ССЕ, тъй като е обективно, пълно и изготвено от компетентно вещо лице.

При така установеното от фактическа страна, съдът достигна до следните правни изводи:

Предявени са обективно кумулативно съединени иски с правно основание чл. 124, ал. 1 от ГПК, вр. чл. 26, ал. 1 и ал. 2 от ЗЗД, вр. чл. 21, вр. чл. 19, ал. 4 от ЗПК и чл. 143, ал. т. 5 от ЗПП, и чл. 55, пр. 1 от ЗЗД, които са процесуално допустими.

Безспорно е, че страните по делото са обвързани от заемно облигационно правоотношение, по силата на което ответникът като заемодател, е предоставил на ищеца като заемател сумата в размер на 500,00 лева. Заемодателят е небанкова финансова институция по смисъла на чл.3 от ЗКИ, като дружеството има правото да отпуска кредити със средства, които не са набрани чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства. Ищецът е физическо лице, което при сключване на договора е действало именно като такова, т.е. страните имат качествата на потребител по смисъла на чл.9, ал.3 от ЗПК и на кредитор съгласно чл.9, ал.4 от ЗПК. Сключеният договор за паричен заем по своята правна характеристика и съдържание представлява такъв за потребителски кредит, поради което за неговата валидност и последици важат изискванията на специалния закон - ЗПК.

Основанията за нищожност на клаузата за неустойка, на които ищецът се позовава са изрично предвидени в чл. 21 от ЗПК, чл. 26, ал. 1, и ал. 2 ЗЗД, и чл. 143, т. 5 от ЗПП. Те следва да бъдат разгледани в последователност от най-тежкия порок към най-лека. В разглеждания случай съдът констатира, че не е налице директно противоречие с разпоредбата на чл.19, ал.4 въвеждаща ограничения в допустимия ГПР по договора, тъй като посоченият в договора % е под предвидения максимум. Спазена е и формата за действителност на сключения договор за потребителски кредит съгласно чл.10, ал.1 от ЗПК. Оспорената от ищеца клауза за неустойка, уредена в чл.29, ал.1 от договора, умишлено обаче заобикаля императивната норма на чл.19, ал.4 от ЗПК. В тази връзка основните доводи на ищеца следва да бъдат квалифицирани именно като нищожност поради заобикаляне на закона. Това е така, защото клаузата за неустойка възлага в тежест на потребителя в изключително кратък срок да предостави обезпечение, което да бъде одобрено от кредитора, а неизпълнението на това задължение поражда допълнителна, акцесорна отговорност за потребителя, изразяваща се в задължение за заплащане на неустойка в размер на 0,9% за всеки ден през който потребителят не предостави обезпечение. Клаузите на чл.29, ал.1 и

чл.19 от договора, съпоставени с естеството на сключения договор за паричен заем, налагат разбирането, че те представляват скрито възнаграждение за кредитора, което последният е прикрил като неустойка за неизпълнение на допълнително задължение. Изискванията за предоставяне на някое от изброените обезпечение и краткият срок, в който следва да бъде изпълнено задължението, са практически неосъществими за потребителя, особено предвид обстоятелството, че последният търси паричен кредит в сравнително нисък размер. Правно и житейски необосновано е да се счита, че потребителят ще разполага със съответна възможност да осигури банкова гаранция в размер на пълната усвоена стойност на кредита и дължимата възнаградителна лихва или поръчители, които да бъдат одобрени от кредитора в този кратък срок. При това положение е видно, че кредиторът цели да се обогати като капитализира допълнително вземане, което обозначава като „неустойка“. Същевременно, той не включва т.н. от него „неустойка“ към договорната лихва дължима по кредита и към ГПР, като стремежът му е по този начин да заобиколи нормата на чл.19, ал.4 от ЗПК, защото иначе би надхвърлил позволения размер. Този извод се подкрепят и от това, че в чл.29, ал. 2 от договора, самият кредитор изначално разсрочва вземането за неустойка към всяка погасителна вноска. Това обуславя и очакването, че потребителят не би могъл да покрие многобройните изисквания за осигуряване на обезпечение/предвидени в договора и ОУ/. Нещо повече, съгласно чл.29, ал. 1 от договора, кредиторът възлага в тежест на потребителя отговорността от неизпълнението на задължението на кредитора по чл.16 от ЗПК да проучи платежоспособността на потребителя, тъй като последният предполага, че потребителят ще му предостави обезпечение.

Съгласно чл.19, ал.1 от ЗПК годишният процент на разходите по кредита изразява общите разходи по кредита /§1, т. 1 от ДР на ЗПК/ за потребителя, настоящи или бъдещи (лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в т.ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора), като годишен процент от общия размер на предоставения кредит. Изложеното води до извода, че е необходимо в ГПР да бъдат описани всички разходи, които трябва да заплати длъжникът, а не същият да бъде поставен в положение да тълкува клаузите на договора и да преценява кои суми точно ще дължи. В конкретния случай, в чл.1, т. 4 от договора е посочено, че ГПР е 42,58 %, но същият не съответства на действителния процент на разходите, който от заключението на вещото се установява, че е над 100% - 3142,15%. При тази разлика от посочения в договора и действителния ГПР, съдът приема, че не е спазено изискването на чл.19, ал.4 от ЗПК, тъй като действителният ГПР по договора е по-висок от пет пъти размера на законната лихва. Следователно уговорената клауза за неустойка целенасочено заобикаля нормата на чл.19, ал.4 от ЗПК, тъй като, ако договорът съдържа действителния размер на ГПР, то клаузата щеше да е изначално нищожна на основание чл.19, ал.5 от ЗПК. Ето защо, на основание чл.21, ал.1 от ЗПК, клаузата на чл.29, ал. 1, от Договор за предоставяне на паричен заем №727757/28,08,2021 г. следва да бъде прогласена за нищожна.

Съдът не следва да разглежда останалите основания за нищожност на клаузата за неустойка, тъй като не е настъпило вътрешнопроцесуалното условие за тяхното разглеждане, а именно

отхвърляне на иска по чл.26 от ЗЗД вр. чл. 21 вр. чл. 19, ал. 4 от ЗПК за заобикаляне на императивните норми. Следва обаче да бъде разгледан доводът за наличие на заблуждаваща търговска практика като самостоятелно основание за нищожност на договора. Действително липсата на ясна, разбираема и недвусмислена информация в договора съобразно изискванията на чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК, не дава възможност на потребителя да прецени икономическите последици от сключването на договора. Посочването в договора за кредит на по-нисък от действителния ГПР, представлява невярна информация относно общите разходи по кредита, което води до нелоялна и по-специално заблуждаваща търговска практика по смисъла на член 6, параграф 1 от Директива 2005/29/ЕО, тъй като заблуждава или е възможно да заблуди средния потребител по отношение на цената на договора и го подтиква, или е възможно да го подтикне да вземе решение за сделка, което в противен случай не би взел. Това от своя страна означава, че клаузата относно общия размер на сумата, която следва да плати потребителя, е неравнопоставена по смисъла на чл. 3, § 1 и чл. 4, § 1 от Директива 93/13/ЕО и влече на основание чл. 22 ЗПК недействителност на договора в неговата цялост. Този извод е от значение за предявения кондикционен иск, който е основан на твърденията, че са платени всички суми по недействителен договор.

По отношение на предявения осъдителен иск с правно основание чл.55, ал.1, т.1 от ЗЗД, безспорно се установи от заключението на ССЧЕ, че в изпълнение на задълженията си по кредитното правоотношение, ищецът е заплатил на ответника сума в размер на 550,00 лева, от която неустойка в размер на 45,00 лева. Плащането на тази сума е извършено от ищеца при начална липса на основание поради което подлежи на връщане, на основание чл.55, ал.1, пр.1 от ЗЗД. Ответната страна не установи наличието на валидно правно основание, по силата на което да е настъпило имущественото разместване. Ето защо, предявеният осъдителен иск е основателен и като такъв следва да бъде уважен за сумата от 45,00 лева. Върху главното вземане се дължи и законна лихва, считано от датата на подаване на исковата молба в съда – 12,07,2023 г. до окончателното ѝ плащане.

При този изход на спора и на основание чл.78, ал.1 от ГПК ответникът следва да понесе сторените от ищеца разноски, за които е представен договор за правна помощ и списък за разноски по чл.80 от ГПК. В рамките на настоящото производство, на ищеца е предоставена правна услуги от ЕАД „М.“, като съобразно Договор за правна защита и съдействие, е договорено възнаграждение при условията на чл.38, ал.1, т.2 от Закона за адвокатурата. При определяне размера на дължимото адвокатско възнаграждение съдът съобрази разясненията възприети в Решения на Съда на ЕС разбиране (*Решение от 23.11.2017 г. по съединени дела C 427/16 и C 428/16, Решение от 05.12.2006 г. по съединени дела C 94/04 и C 202/04 на голямата камера на СЕО*), които са задължителни и за националните съдилища, и в които е направен общия извод, че националната юрисдикция не е задължена да се съобразява с ограниченията, наложени относно минималните размери на адвокатските възнаграждения, определени с акт на адвокатско сдружение /в случая с Наредба № 1/2004 г. на ВАДвС/ и забраната съдът да определя възнаграждение под минимума, определен с такъв акт, тъй като това ограничаване "би могло да ограничи конкуренцията в рамките на вътрешния пазар по

смисъла на чл. 101, параграф 1 ДФЕС". Правилата на Наредбата са приложими не само за потребителя на адвокатска услуга, но и за насрещната страна в съдебното производство, която при неблагоприятен изход на производството дължи заплащане на размера на адвокатския хонорар, който е част от сторените по делото разноски. Съдът намира, че това води до нарушаване основни принципи в съдебното производство и прегражда правомощията му да прецени правната и фактическа сложност по делото, и да присъди справедлив размер на сторените разноски /в този смисъл е и практиката, обективирана в *Определение №1371/15,09,2023 г. по ч.гр.д. №616/2023 г. по описа на ОС Плевен*/. Настоящият съдебен състав на РС Плевен, напълно споделя изложената практика и не следва да зачита посочения в Наредбата на адвокатското сдружение минимум на адвокатско възнаграждение. Затова при определяне на дължимото възнаграждение съдът взе предвид и посоченото в Решение от 23.11.2017 г. по съединени дела С 427/16 и С 428/16 на СЕС, а именно дали конкретните условия за прилагането НМРАВ действително отговарят на легитимни цели и дали така наложените ограничения се свеждат до това, което е необходимо, за да се осигури изпълнението на тези легитимни цели. Критериите и целите, които следва да съобрази са: фактическа и правна сложност на спора, достъп до правосъдие, качество на услугата, справедливост, и необходимост загубилата страна да понесе поне значителна част от разноските на противната страна, направени за защита по делото. В разглеждания случай предоставилият безплатна правна помощ адвокат е изготвил писмена искова молба, ангажирал е писмени доказателствени средства, не е изпълнил своевременно указанията на съда за внасяне на депозит за вещо лице /представил е вн.бел. за платен депозит едва на 02.11.2023 г., а делото е било насрочено за 09.11.2023 г./, поради което разглеждането на делото е приключило в рамките на две открити съдебни заседания. Процесуалният представител на ищеца не се е явявал за насрочените съдебни заседания, не е ангажирал доказателства за реализиран допълнителен разход по повод предоставената защита, а единствено писмени становища за съдебните заседания. За установяване на фактите и връзката между фактите съдът е назначил по искане на ищеца съдебна експертиза, която е спомогнала на страната да установи своите твърдения. Въпреки качеството на предоставената правна помощ, производството по делото не се характеризира и с особена правна и фактическа сложност, продължителност или многобройни съдебни заседания. Съобразявайки тези факти настоящият съдебен състав намира, че адвокатското възнаграждение следва да бъде определено в размер на 150,00 лева с включено ДДС по иска за недействителност на клаузата за неустойка, и 150,00 лева с ДДС по осъдителния иск, или общо 30,00 лева за двата предявени иска, които ответникът следва да заплати на ЕАД „Д. М.“.

Предвид горните съображения, съдът

РЕШИ:

ПРОГЛАСЯВА, на основание чл.21, вр.чл.19, ал.4 от ЗПК, за нищожна клаузата на чл.29, ал. 1 от Договор за потребителски кредит №727757/28,08,2021 г., сключен между Н. Е. П.,

ЕГН *****, като потребител и ***, като кредитор, поради заобикаляне на забраната посоченият в договора годишен процент на разходите да не надвишава повече от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левова или във валута, определена с постановление на Министерския съвет на Република България.

ОСЪЖДА *** със седалище и адрес на управление: ***, представлявано от ***, да заплати на Н. Е. П., ЕГН *****, с постоянен адрес в ***, на основание чл.55, ал.1, т.1 от ЗЗД, сумата от 45,00 лева, представляваща недължимо платена сума за неустойка по Договор за потребителски кредит №727757/28,08,2021 г., сключен между страните, ведно със законната лихва върху посочената сума, считано от датата на подаване на исковата молба в съда /12,07,2023 г./ до окончателното ѝ изплащане.

ОСЪЖДА *** със седалище и адрес на управление в ***, да заплати на Н. Е. П., ЕГН *****, с постоянен адрес ***, на основание чл.78, ал.1 от ГПК, сумата от 300,00 лева, представляваща сторените от ищеца разноски за държавна такса и възнаграждение за вещо лице.

ОСЪЖДА *** със седалище и адрес на управление: ***, да заплати на ЕАД „Д. М.“, ЕИК 177492004, на основание чл.38, ал.1, т.2 от ЗА, сумата от 300,00 лева, представляваща предоставена безплатна адвокатска услуга на ищеца, изразяваща се в безплатно представителство и правна помощ в настоящото производство.

Решението може да бъде обжалвано пред Окръжен съд Плевен в двуседмичен срок от връчването му на страните, с въззивна жалба.

Съдия при Районен съд – Плевен: _____